

Metody badania dziecka w rodzinie

Methods of child assessment in the family

Program studiów dla przedmiotu obowiązujący od cyklu kształcenia	2024/2025
Kierunek studiów	Psychologia
Rok i semestr studiów	Rok I/ Semestr I
Poziom kształcenia	Studia II stopnia
Profil kształcenia na kierunku	Ogólnoakademicki
Moduł kształcenia dla przedmiotu	Specjalnościowy
Nazwa specjalizacji (jeśli przedmiot specjalizacyjny)	Psychologia dzieci i młodzieży
Status przedmiotu	Do wyboru

Forma zajęć	Liczba godzin		ECTS	Forma zaliczenia	Waga
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne			
Ćwiczenia	30	16	5	Zaliczenie na ocenę	100%
Razem za zajęcia dydaktyczne	30	16			
Praca własna studenta	65	79			
Ogółem	125	125			

Cele kształcenia dla przedmiotu

1.	Zapoznanie studentów z paradygmatem systemowej oceny i konceptualizacji funkcjonowania rodziny.
2.	Zapoznanie studentów z opartymi na dowodach naukowych metodami oceny i diagnozy funkcjonowania psychospołecznego dziecka w kontekście rodzinnym.
3.	Zapoznanie studentów z manifestacjami i obrazami klinicznymi zróżnicowanych problemów i trudności w funkcjonowaniu dziecka w kontekście rodzinnym.

Efekty uczenia się

WIEDZA			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student zna i rozumie)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
W1	Student zna i rozumie systemowy paradygmat oceny i analizy zachowania i funkcjonowania rodziny.	PS2_WG01_Mgr PS2_WG02_Mgr PS2_WG04_Mgr	Kolokwium pisemne.
W2	Student zna i rozumie metody oceny i diagnozy funkcjonowania psychospołecznego dziecka oparte na dowodach naukowych.	PS2_WG04_Mgr PS2_WG06_Mgr	Kolokwium pisemne.
W3	Student zna i rozumie obszary diagnozy psychologicznej dzieci oraz współczesne klasyfikacje problemów i zaburzeń ich funkcjonowania.	PS2_WG01_Mgr PS2_WG06_Mgr PS2_WG13_Mgr	Kolokwium pisemne.

UMIEJĘTNOŚCI			
L.p.	Efekty przedmiotowe (Student potrafi)	Odniesienie do efektów kierunkowych	Metody weryfikacji efektów uczenia się
U1	Student potrafi zaplanować proces oceny funkcjonowania psychospołecznego dziecka w rodzinie wykorzystując zróżnicowane metody ilościowe i jakościowe.	PS2_UW02_Mgr PS2_UW03_Mgr PS2_UW08_Mgr	Kolokwium pisemne, ćwiczenia w trakcie zajęć (rozwiązywanie problemów, planowanie).
U2	Student potrafi poddać analizie i interpretacji funkcjonowanie dziecka i jego zaburzenia w tym zakresie z punktu widzenia teorii systemowej.	PS2_UW06_Mgr	Kolokwium pisemne, ćwiczenia w trakcie zajęć (rozwiązywanie problemów, planowanie).
U3	Student potrafi wykorzystać w praktyce narzędzia pomiarowe funkcjonowania psychospołecznego dziecka oparte na dowodach empirycznych.	PS2_UW03_Mgr PS2_UW06_Mgr PS2_UW08_Mgr	Ćwiczenia w trakcie zajęć (odgrywanie ról, symulacje).

KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
L.p.	Efekty przedmiotowe	Odniesienie do	Metody weryfikacji

	(Student jest gotów do)	efektów kierunkowych	efektów uczenia się
K1	Student jest gotów do współpracy w interdyscyplinarnych zespołach w zakresie wsparcia psychologicznego dzieci i rodzin.	PS2_UK01_Mgr PS2_UO01_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).
K2	Student jest gotów do przyjęcia empatycznej i etycznej postawy szacunku i współpracy względem rodziców dzieci wykazujących zaburzenia w funkcjonowaniu	PS2_UK01_Mgr PS2_UO01_Mgr PS2_KO01_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).
K3	Student jest gotów do dysseminacji trafnej i prawdziwej informacji dotyczącej psychologii i psychopatologii rozwojowej oraz możliwości wsparcia psychologicznego dzieci wykazujących zaburzenia funkcjonowania.	PS2_KO01_Mgr	Aktywność na zajęciach (dyskusja, debata, pytania i odpowiedzi).

Treści kształcenia

L.p.	Treść kształcenia (tematyka zajęć)	Liczba godzin	
		Ćwiczenia	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Ocena i diagnoza dziecka w rodzinie: podejście oparte na dowodach naukowych. Schematy podejmowania decyzji klinicznych i wytyczne dotyczące praktyki klinicznej (<i>clinical practice guidelines</i>). Przegląd międzynarodowych zaleceń oraz wyników badań na temat efektywności.	3	1
2.	Podstawowe systemy klasyfikacji objawów i zaburzeń psychicznych dzieci. Zaburzenia internalizacyjne i eksternalizacyjne. Psychopatologia dziecięca w systemie DSM-5. Charakterystyczne objawy i elementy obrazu klinicznego.	3	2
3.	Planowanie procesu oceny i diagnozy dziecka. Klasyfikacja celów. Identyfikacja płaszczyzn oceny i diagnozy, wybór zmiennych/czynników i dopasowywanie narzędzi pomiarowych. Ocena stałości czasowej i sytuacyjnej zachowania oraz różnice w opiniach i perspektywach obserwatorów jako czynniki modyfikujące proces diagnostyczny.	3	2
4.	Nawiązywanie kontaktu i relacji z klientami. Proces uzyskiwania świadomej zgody. Kontakt z dzieckiem, kontakt z rodzicami, kontakt z lekarzami, pedagogami i innymi specjalistami – analiza przypadków, najlepsze praktyki i zalecenia.	3	1
5.	Kwestionariusze samoopisowe w ocenie/diagnozie dziecka I. Narzędzia wypełniane przez dzieci vs. narzędzia obserwacyjne wypełniane przez rodziców. Ilościowa ocena wymiarów funkcjonowania rodziny. Narzędzia dostępne na polskim rynku – charakterystyki, zasady dostępu, baza dowodów empirycznych na rzecz ich trafności i rzetelności.	3	2
6.	Kwestionariusze samoopisowe w ocenie/diagnozie dziecka II. Kwestionariusze przesiewowe i skale objawowe. Przeznaczenie, charakterystyka. Narzędzia dostępne w polskiej adaptacji vs. robocze tłumaczenia. Normy rozwojowe i psychometryczne dla dzieci – zastosowanie i istota. Ograniczenia wnioskowania klinicznego bez norm.	3	2
7.	Obserwacja behawioralna. Określanie celów obserwacji – identyfikacja behawioralnych manifestacji zaburzeń i problemów, ustalanie schematu obserwacji. System A-B-C w obserwacji behawioralnej.	3	2
8.	Wywiad i rozmowa psychologiczna w ocenie/diagnozie dziecka. Wywiad nieustrukturyzowany vs. ustrukturyzowany – zalety, wady, kwestie trafności i rzetelności. Protokoły wywiadów ustrukturyzowanych – charakterystyki, przegląd, dostępność na rynku polskim.	3	2
9.	Perspektywa systemowa w ocenie funkcjonowania dziecka. Założenia teorii systemowej. Konstrukty i fenomeny charakterystyczne dla teorii systemowej. Etiologia problemów behawioralnych i zaburzeń psychicznych w teorii systemowej. Konceptualizacja przypadku i generowanie celów psychoterapeutycznych.	3	1
10.	Etyka procesu oceny i diagnozy dziecka w rodzinie. Reprezentowanie kompetencji, współpraca w specjalistycznych zespołach. Kompetencje i uprawnienia do stosowania konkretnych testów psychologicznych. Granice wnioskowania klinicznego. Konflikty ról i interesów. Etyczna komunikacja między dzieckiem a rodzicami. Reagowanie na podejrzenia przemocy.	3	1
Razem		30	16

Metody kształcenia

Forma zajęć	Metody kształcenia
Ćwiczenia	Wykład konwersatoryjny, analiza przypadków i przykładów, ćwiczenia indywidualne i zespołowe, dyskusja, debata.

Warunki zaliczenia

Sposób zaliczenia	Wagi (%)

	Ćwiczenia
Kolokwium	50
Wykonanie ćwiczeń podczas zajęć	25
Wypowiedzi ustne podczas zajęć (np. w trakcie dyskusji, debaty)	25
Razem	100

Rozliczenie pracy własnej studenta

L.p.	Czynności w ramach pracy własnej	Szacowana liczba godzin	
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.	Lektura obowiązkowa	30	40
2.	Obowiązkowe zapoznanie się z innymi materiałami lub treściami (np. materiałami audio, wideo, narzędziami, pomocami, oprogramowaniem, sprzętem, aktami prawnymi, dokumentacją, warunkami miejsca pracy itp.)	5	9
3.	Przygotowanie do kolokwium	30	30
	Razem	65	79

Literatura obowiązkowa

1.	Andrews, J. J. W., Shaw, S. R., Domene, J. F., McMorris, C. A. (2022). <i>Mental health assessment, prevention, and intervention. Promoting child and youth well-being</i> . Springer.
2.	Święcicka, M. (2014). <i>Drogi rozwoju osobowości dzieci i młodzieży</i> . Wydawnictwo Paradygmat.
3.	Fidelus, A., Lukasek, A. (2021). <i>Funkcjonowanie dziecka we współczesnym świecie. Współpraca z rodziną: wyzwania, zagrożenia, perspektywy</i> . Wydawnictwo Wyższej Szkoły Gospodarki Euroregionalnej im. Alcide de Gasperi.

Literatura uzupełniająca

1.	Von Tetzchner, S. (2022). <i>Typical and atypical child and adolescent development 4: Cognition, intelligence, and learning</i> . Routledge.
2.	Zalewski, B., Tarnowska, M., Paluchowski, W. J., Filipiak, M. (2015). <i>Diagnoza psychologiczna: kompetencje i standardy</i> . Pracownia Testów Psychologicznych PTP.
3.	Kuźnik, S., Landwójtowicz, P. (2019). <i>Wsparcie dziecka i rodziny: podstawa terapii behawioralnej i systemowej</i> . Wydawnictwo Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego.

Inne materiały dydaktyczne

1.	
2.	
3.	